

عنوان مقاله:

نسبت امنیت پایدار با موقعیت بالادستی نمونه پژوهشی: رودخانه مرزی اترک

محل انتشار:

همایش ملی ابعاد نظری و کاربردی توسعه و امنیت پایدار مناطق مرزی با رویکرد آمایشی (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسندگان:

مراد کاویانی راد - دانشیار، گروه جغرافیای سیاسی، دانشگاه خوارزمی تهران

سیدمحمدجواد سیدی فرد - دانشجوی دکتری جغرافیای سیاسی دانشگاه خوارزمی تهران،

خلاصه مقاله:

آب به عنوان عنصری جغرافیایی که سراسر زیست سپهر، در پیوند با آن قرار دارد، به گونه ای نا همسان در سطح زمین پراکنده است و جهت دهنده فرهنگ و مدنیت انسان ها بوده و بر همین اساس مفاهیم امنیت، رفاه، ثبات، پیشرفت و توسعه، پیوند عمیقی با آب دارد. برقراری و حفظ امنیت پایدار به عنوان یک نیاز اولیه و حیاتی بشر که در گرو ایجاد یک بستر مطمئن در جوامع بشری و تعاملات سیاسی است، تا حدود زیادی حول محور آب، رقم خورده است به گونه ای که هژمونی و سیاستهای سلطه جویانه قدرت های بزرگ همواره سعی در کنترل منابع آب در حوضه های مشترک، به نفع خود داشته و از این رهگذر گفتمانهایی نظیر جنگ ویا صلح آب، امنیت جوامع را متاثر ساخته است. از آنجا که موقعیت بالادستی (هیدروهژمونی) منبعث قدرت نسبی کشورها در حوضه های آب مشترک است، میتوان نقش بزرگی را در پایداری امنیت و یا ایجاد تنش میان قدرتها، ایفا کند. ازاینرو به نظر میرسد میان وضعیت بالادستی من-ابع آبی-مشترک از جمله رودخانه های مرزی، در برقراری امنیت پایدار میان کشورها رابطه مستقیم و دوسویه ای برقرار باشد. این پژوهش براین فرضیه استوار است که با نگرش به موقعیت بالادستی ایران در حوضه رودخانه اترک، مناسبات هیدروپلیتیک با رویکرد همکاریه ای آب پایه بهتر میتواند به پایداری امنیت این بخش از کشور با ترکمنستان کمک کند. از اینرو با استفاده از روش گردآوری کتابخانه ای به صورت تحلیلی - توصیفی و بهره گیری از مصاحبه و منابع آماری و اینترنت، ضمن بررسی وضعیت هیدروپلیتیک و ارکان هیدروهژمونی رودخانه مرزی اترک، مناسبات امنیتی متأثر از این حوضه ای آب مشترک میان ایران و ترکمنستان را احصاء نموده و در نهایت چشم انداز و زمینه دستیابی به امنیت پایدار براساس همکاری های آبیاری را در قالب مدل ارگون، ترسیم شده است.

کلمات کلیدی:

هیدروپلیتیک، هیدروهژمون، امنیت پایدار، رودخانه مرزی، ایران، ترکمنستان و رود اترک

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1129477>

